

Nr 134

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående vissa löneanslag m. m. jämte motioner.

(5:e avd.)

Sedan Kungl. Maj:t i propositionen nr 1 (bilaga 14, punkt D 9) beräknat medel till täckning av merkostnader för löner och pensioner m. m. för budgetåret 1968/69 har Kungl. Maj:t i propositionen nr 121 under åberopande av utdrag av statsrådsprotokollet över civilärenden för den 26 april 1968 föreslagit riksdagen att 1) till Täckning av beräknade merkostnader för löner och pensioner m. m. för budgetåret 1968/69 under tolfte huvudtiteln anvisa ett förslagsanslag av 400 milj. kr. samt 2) godkänna vad i statsrådsprotokollet förordats i fråga om vissa tjänster för vilka ATF inte gäller.

I detta sammanhang har utskottet behandlat

dels de likalydande motionerna I: 68 av herrar Åkesson och Erik Filip Petersson samt II: 100 av herr Westberg m. fl. vari hemställts att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte som sin mening ge till känna att frågan om en avveckling av nu gällande lönegruppering bör aktualiseras senast i samband med kommande löneförhandlingar avseende tiden efter nu löpande avtalsperiod,

dels de likalydande motionerna I: 357 av herr Bengtson m. fl. och II: 455 av herr Hedlund m. fl. vari hemställts att riksdagen måtte uttala sig för att dyrortsgrupperingen av de statsanställdas löner avvecklas i enlighet med vad i motionerna anförts samt att därvid de särskilda förhållandena beträffande övre Norrland beaktas.

Utskottet. I förevarande proposition nr 121 har Kungl. Maj:t för budgetåret 1968/69 begärt särskilt anslag, avsett att täcka utgifter som föranleds av bl. a. det avtal om fördelningen av 1968 års totalram m. m. (FAT-68) som träffats mellan statens avtalsverk samt Statstjänarkartellen, Sveriges akademikers centralorganisation och Tjänstemännens centralorganisations statstjänstemannasektion. Vidare begärs riksdagens godkännande av i propositionen förordad ändrad löneställning avseende vissa tjänster för vilka ATF inte gäller. Utskottet tillstyrker ifrågavarande förslag.

I likhet med vad tidigare skett i motsvarande sammanhang har utskottet i samband med behandlingen av förevarande proposition behandlat vissa

vid riksdagens början väckta motioner angående lönegrupperingen. Här avses de likalydande motionerna I: 68 och II: 100 samt I: 357 och II: 455. Motionsyrkandena innefattar krav på åtgärder i syfte att åstadkomma en avveckling av nämnda gruppering.

Utskottet vill ånyo erinra om att lönegrupperingen, som är ett led i löneplanens utformning, är en förhandlingsfråga. Sålunda har vid fördelningen av 1968 års totalram en del av det ekonomiska utrymme som stod till buds använts för en justering av ortsgruppssystemet, vilken minskat spännvidden mellan lönerna i ortsgrupp 3 och ortsgrupp 4.

Det tillkommer riksdagens lönelegation att på riksdagens vägnar ge uttryck åt principiella ställningstaganden i samband med löneförhandlingar. Enligt protokoll från lönelegationens sammanträde den 7 februari 1968 hade delegationen vid samråd med chefen för civildepartementet inte något att erinra mot att 1968 års förhandlingar från arbetsgivarens sida bedrevs enligt riktlinjer som bl. a. innefattade nämnda justering av ortsgruppssystemet. Lönelegationen har sedermera på riksdagens vägnar godkänt vad parterna avtalat enligt FAT-68.

Utskottet, som vill betona att kostnaderna för eventuella reformer rörande lönegrupperingen påverkar den totala kostnadsramen för kommande löneuppgörelser, får erinra om att riksdagen tidigare godkänt den av utskottet hävdade uppfattningen, att riksdagen inte i annan ordning än genom lönelegationen lämpligen bör ge uttryck för några med avseende på kommande löneförhandlingar bindande ståndpunktstaganden. Under hänvisning härtill avstyrker utskottet de ifrågavarande motionsyrkandena.

Utskottet hemställer

1. att riksdagen till *Täckning av beräknade merkostnader för löner och pensioner m. m.* för budgetåret 1968/69 på driftbudgeten under tolfte huvudtiteln anvisar ett förslagsanslag av 400 000 000 kr.,
2. att riksdagen godkänner vad i statsrådsprotokollet förordats i fråga om vissa tjänster för vilka ATF icke gäller,
3. att riksdagen avslår motionerna I: 68 och II: 100 samt I: 357 och II: 455.

Stockholm den 21 maj 1968

På statsutskottets vägnar:

GÖSTA BOHMAN

Vid ärendets slutbehandling inom utskottet har närvarit

från första kammaren: herrar Näsström (s), Birger Andersson (s), Virgin (h), Axel Andersson (fp), Fritz Persson (s), Rikard Svensson (s), fru Wallentheim (s), herrar Kaijser (h), Mårtensson (s), Bengtson (cp),

Ottosson (h), Herbert Larsson (s), Björk (s), Karl-Erik Eriksson (fp), och Johan Olsson (cp) samt

från andra kammaren: herrar Bohman (h), Karlsson i Olofström (s), Ståhl (fp), Almgren (s), Eliasson i Sundborn (cp), Mellqvist (s), fru Lewén-Eliasson (s), fröken Olsson (s), herrar Gustafsson i Skellefteå (fp), Lindholm (s), Antonsson (cp), Blomkvist (s), Björkman (h), Nilsson i Kristianstad (s) och Sterne (fp).

Reservation

av herrar *Axel Andersson* (fp), *Bengtson* (cp), *Karl-Erik Eriksson* (fp), *Johan Olsson* (cp), *Ståhl* (fp), *Eliasson* i Sundborn (cp), *Gustafsson* i Skellefteå (fp), *Antonsson* (cp) och *Sterne* (fp) som anser

dels att det stycke i utskottets yttrande på s. 2 som börjar med »Utskottet, som» och slutar med »ifrågavarande motionsyrkandena» bort ha följande lydelse:

»Enligt utskottets mening bör den omständigheten att lönegrupperingen numera är en förhandlingsfråga inte utgöra hinder för riksdagen att i den ordning som påyrkas i motionerna tillkännage sin uppfattning i fråga om lönegrupperingens fortsatta avveckling. Utskottet anser för sin del skäl föreligga för att riksdagen uttalar sig för att frågan om lönegrupperingens avveckling bör aktualiseras i samband med kommande löneförhandlingar avseende tiden efter nuvarande avtalsperiod. Utskottet föreslår att riksdagen i anledning av de föreliggande motionerna ger Kungl. Maj:t till känna denna sin uppfattning.»

dels att utskottets hemställan under 3. bort ha följande lydelse:

»3. att riksdagen i anledning av motionerna I: 68 och II: 100 samt I: 357 och II: 455 ger Kungl. Maj:t till känna vad utskottet anfört.»

Särskilt yttrande

av herrar *Virgin* (h), *Kajser* (h), *Ottosson* (h) och *Bohman* (h) som anfört:

»Den uppfattningen att ortsgrupperingsproblemet är att betrakta som en förhandlingsfråga torde numera ha vunnit allmän anslutning.

Riksdagen bör därför i denna liksom i andra förhandlingsfrågor överlåta åt parterna på arbetsmarknaden att komma överens om hur det samlade utrymmet för löneökningar bör disponeras.»